

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Novelou nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, by mělo být dosaženo stavu, který předpokládá dosud nenaplněné zmocnění v § 58 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, které bylo do školského zákona vloženo zákonem č. 472/2011 Sb. Tato novela školského zákona umožnila stanovit nařízením vlády takové obory vzdělání, v nich by bylo možné v rámci studia maturitního oboru vzdělání kategorie L0 dosáhnout také stupeň vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H).

K určení vhodných dvojic oborů (kat. L0 + H) **na úrovni právního předpisu** však dosud nedošlo, avšak v roce 2012 bylo vyhlášeno pokusné ověřování, jehož hlavním cílem bylo ověřit, zda navrhované dvojice oborů vzdělání jsou vhodné k tomu, aby v nich žáci mohli získat jak výuční list, tak i maturitní vysvědčení.

Na základě dosavadního bezproblémového průběhu pokusného ověřování prováděného dlouhodobě za stále narůstajícího zájmu škol je možné v příslušných oborech vzdělání L0 a H přistoupit k právní úpravě, která toto pokusné ověřování nahradí.

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu

Zákonem č. 472/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., bylo mj. novelizováno ustanovení § 58 odst. 5 školského zákona. Nově byly zavedeny do kategorií oborů vzdělání také obory vzdělání, ve kterých lze dosáhnout středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Podzákoné školské právní předpisy dosud tuto možnost nijak neupravují. Před zavedením právní úpravy MŠMT přistoupilo k ověření možnosti absolvovat studium v obou komplementárních oborech L0 + H (viz ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE) ve vybraných oborech vzdělání ve vybraném vzorku středních škol. V návaznosti na úpravu § 58 odst. 5 školského zákona zahájili v roce 2012 žáci v několika školách a vybraných oborech vzdělání L0 a H vzdělávání v rámci pokusného ověřování podle § 171 odst. 1 školského zákona s možností získat v těchto oborech vzdělání jak výuční list, tak i maturitní zkoušku.

Bližší podrobnosti – viz oddíl 1.3 ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY O HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Sociální partneři - zejména zaměstnavatelé spatřují v modelu L0+H jednoznačně jeden ze vstřícných kroků úpravy školského systému, který reaguje na požadavky trhu práce a vybavuje absolventa vyšší hodnotou pro uplatnění budoucího zaměstnance v praxi. Zaměstnavatelé vyhledávají žáky zařazené do modelu L0 a H a nabízejí jim stipendia či jiné výhody již během jejich studia.

Zkušenosti a výsledky dosavadního průběhu ověřování prokazují, že žáci oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou jsou schopni v průběhu 4letého studia si osvojit dovednosti doplňkového oboru H a složit ve třetím ročníku závěrečnou zkoušku dle jednotných zadání. Ve čtvrtém ročníku poté doplnit chybějící kompetence absolventa oboru L0 a složit zkoušku maturitní. Dosud dosažené výsledky závěrečných zkoušek jsou srovnatelné a v některých částech i lepší než výsledky závěrečných zkoušek žáků samostatného učebního oboru H.

Lze konstatovat, že bez problémů při vhodné motivaci žáků a příslušné úpravě ŠVP je možné ve 3. ročníku úspěšně zvládnout všechny části závěrečné zkoušky, tedy písemnou, praktickou a ústní zkoušku dle jednotných zadání.

Lze také konstatovat, že za 4 roky vzdělávání je reálné, aby se absolvent oboru L0 v režimu modelu příbuzných oborů vzdělání L0 a H ucházel na trhu práce o zaměstnání variantně ve dvou kvalifikačních úrovních.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Probíhající pokusného ověřování podle § 171 odst. 1 školského zákona nelze prodlužovat za míru nezbytně nutnou pro ověření předpokládaného stavu s právní regulací. Po určité době pokusného ověřování má být zhodnoceno, zda ověření navrhovaného způsobu a organizace vzdělávání přineslo takové poznatky, které opravňují MŠMT přikročit k právní úpravě. Vzhledem k tomu, že výstupy pokusného ověřování ukázaly, že ověřovaný způsob vzdělávání přináší benefity pro zaměstnavatele i žáky samotné v možnosti širšího uplatnění na trhu práce a navrhovaná organizace vzdělání je uskutečnitelná bez nežádoucích komplikací, je účelné tento způsob právně ukotvit v nařízení vlády č. 211/ 2010 Sb.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh novely nařízení vlády se nedotýká práva Evropské unie, nejedná se o transpoziční novelu, ani nedochází k adaptaci či implementaci předpisů Evropské unie. Rovněž se předmět novely netýká ani judikatury soudních orgánů Evropské unie. Návrh novely zákona je tak s právem EU plně slučitelný.

Návrhem zákona není do právního řádu České republiky implementováno právo EU a návrh není s právem EU v rozporu.

6. Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh nařízení vlády není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopady na životní prostředí

Návrh nařízení vlády nemá na výše uvedená kritéria vliv, protože využívá jen již v nařízení vlády č. 211/2010 Sb. uvedené obory vzdělání. Pozitivním dopadem může být lepší uplatnění absolventů těchto oborů na trhu práce.

8. Zhodnocení navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava do zákazu diskriminace či do rovnosti mužů a žen nezasahuje.

9. Zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona nepřináší žádná nová rizika pro ochranu soukromí a osobních údajů.

10. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh zákona nepřináší korupční rizika.

11. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nemá vztah k bezpečnosti nebo obraně státu.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1

V bodě 1 se navrhuje se souladu s ustanovením § 58 odst. 5 školského zákona zakotvit předkládanou novelou systém oborů středního vzdělání, v nichž lze v rámci jedné vzdělávací etapy oboru vzdělání kategorie L0 dosáhnout jak vzdělání s maturitní zkouškou, tak vzdělání kategorie H s výučním listem.

Z hlediska praktického postupu při zavádění se umožňuje (a školský zákon tuto okolnost nevyklučuje) využít postupu přijetí žáků do obou oborů L0 a H stanovených novým oddílem D6 předkládané novely nařízení vlády. Jde sice o nový administrativní prvek, který školy zatím neabsolvují, ale z právního hlediska by nebylo pochyb o oprávněnosti vydání výučního listu, neboť žáci budou vzdělávání v podstatě ve dvou oborech vzdělání. Přijetím žáka do oboru vzdělání kategorie dosaženého vzdělání H jde tedy o potvrzení záměru umožnit souběžné vzdělávání v obou (v novele NV uvedených) oborech vzdělání podle jednoho ŠVP, který v sobě absorbuje potřebné části učiva obou rámcových vzdělávacích programů doplňujících se oborů vzdělání L0 a H. Nové části D6 bude také přizpůsobeno statistické výkaznictví. Výkaz o studiu ve středních školách bude tomuto záměru přizpůsoben tak, aby bylo možno v těchto oborech vykazovat k jednomu žákovi oba obory vzdělávání. Žák bude ale financován jen v rámci oboru L0.

Nezbytnou podmínkou pro využití možnosti vzdělávání podle nové části D 6 nařízení vlády je samozřejmě, že škola má oba doplňující se obory vzdělání kat. L0 a H zapsány v rejstříku škol a školských zařízení.

V průběhu vzdělávání se tak koná ve třetím ročníku závěrečná zkouška a na závěr čtvrtého ročníku maturitní zkouška. Je nezbytné, aby se nařízením vlády i v těchto případech zachovala přiměřená plnohodnotnost cest vedoucích k příslušnému stupni vzdělání podle inovovaného školního vzdělávacího programu, čímž by bylo mj. stanoveno, že není možné suplování závěrečné zkoušky například profilovou částí maturitní zkoušky.

Naopak - jelikož ustanovení § 72 odst. 4 školského zákona nespojuje s neúspěchem u závěrečné zkoušky žádné právní následky - nebude možné neúspěšnou závěrečnou zkoušku považovat za důvod k ukončení vzdělávání žáka. Podobně nebudou spjaty právní následky ani s úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky – nepůjde tedy o podmínku připuštění k maturitní zkoušce.

K čl. II - Účinnost

Účinnost novely je navržena k patnáctému dni od vyhlášení novely nařízení vlády ve sbírce zákonů. Školy, které by chtěly využít tohoto způsobu vzdělávání, jsou na tuto změnu připraveny z předchozího pokusného ověřování tohoto modelu vzdělávání.